

C/2023/442

1.12.2023

P9_TA(2023)0103

Institutsioonilised suhted ELi ja Euroopa Nõukogu vahel

Euroopa Parlamendi 18. aprilli 2023. aasta resolutsioon institutsiooniliste suhete kohta ELi ja Euroopa Nõukogu vahel (2022/2137(INI))

(C/2023/442)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu lepingu (ELi leping) artiklit 6, Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artikli 165 lõiget 3, artikli 167 lõiget 3 ja artikli 220 lõiget 1 ning protokolli Euroopa Liidu lepingu artikli 6 lõike 2 kohta, mis käsitleb liidu ühinemist Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooniga,
- võttes arvesse Euroopa Liidu Kohtu 18. detsembri 2014. aasta arvamust 2/13,
- võttes arvesse 11. mai 2007. aasta Euroopa Nõukogu ja Euroopa Liidu vahelise vastastikuse mõistmise memorandumit,
- võttes arvesse Euroopa Nõukogu Varssavi tippkohtumisel 17. mail 2005. aastal vastu võetud tegevuskava (CM(2005) 80 final) ja selle 1. lisa (Euroopa Nõukogu ja Euroopa Liidu suhteid käsitlevad suunised),
- võttes arvesse 28. novembri 2007. aasta lepingut Euroopa Nõukogu Parlamentaarse Assamblee ja Euroopa Parlamendi vahelise koostöö tugevdamise kohta,
- võttes arvesse Euroopa Ühenduse ja Euroopa Nõukogu vahelist 18. juuni 2008. aasta lepingut Euroopa Liidu Põhiõiguste Ameti (FRA) ja Euroopa Nõukogu vahelise koostöö kohta,
- võttes arvesse 1. aprilli 2014. aasta kavatsuste deklaratsiooni Euroopa Nõukogu ja Euroopa Komisjoni vahelise koostöö kohta ELi laienemispiirkonnas ning idapartnerluse ja Vahemere lõunapiirkonna riikides (ELi naabruskonnas),
- võttes arvesse nõukogu 13. juuli 2020. aasta ja 30. jaanuari 2023. aasta järeldusi ELi prioriteetide kohta koostööks Euroopa Nõukoguga 2020.–2022. aastal ja 2023–2024. aastal,
- võttes arvesse Euroopa Nõukogu ministrite komitee 132. istungi järgul vastu võetud otsust (CM/Del/Dec(2022)132/4) Euroopa Nõukogu ja Euroopa Liidu vahelise koostöö kohta,
- võttes arvesse Euroopa Nõukogu naistevastase vägivalda ja perevägivalda ennetamise ja tõkestamise konventsiooni (Istanbuli konventsioon),
- võttes arvesse Euroopa sotsiaalharta ja selle lisaprotokolle ning muudetud Euroopa sotsiaalharta,
- võttes arvesse 25. juuni 1992. aasta Euroopa piirkondlike ja vähemuskeelte harta ning 10. novembri 1994. aasta rahvusvähemuste kaitse raamkonventsiooni,
- võttes arvesse Euroopa Nõukogu resolutsioone, millega luuakse laiendatud osaline kultuuriradade kokkulepe ja kinnitatakse selle loomine (CM/Res(2010)53 ja CM/Res(2013)66),
- võttes arvesse Euroopa Nõukogu 23. oktoobri 1987. aasta Santiago de Compostela deklaratsiooni Camino de Santiago esimeseks Euroopa kultuurirajaks ja Euroopa Nõukogu 48. Euroopa kultuurirajaks kuulutamise puhul,
- võttes arvesse Euroopa Nõukogu ministrite komitee 16. märtsi 2022. aasta resolutsiooni CM/Res(2022)2 Venemaa Föderatsiooni liikmesuse lõpetamise kohta Euroopa Nõukogus,

- võttes arvesse Euroopa Nõukogu Parlamentaarse Assamblee 26. aprilli 2022. aasta resolutsiooni 2430 (2022) „Beyond the Lisbon Treaty: strengthening the strategic partnership between the Council of Europe and the European Union“ (Lissaboni lepingust kaugemale minnes: Euroopa Nõukogu ja Euroopa Liidu vahelise strateegilise partnerluse tugevdamine),
  - võttes arvesse Jean-Claude Junckeri 11. aprilli 2006. aasta aruannet „Üks eesmärk Euroopa kontinendile“,
  - võttes arvesse Euroopa Nõukogu kõrgetasemelise analüüsirühma 2022. aasta oktoobri aruannet,
  - võttes arvesse oma 19. mai 2010. aasta resolutsiooni Euroopa Liidu Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooniga ühinemise institutsiooniliste aspektide kohta ⁽¹⁾,
  - võttes arvesse oma 25. oktoobri 2016. aasta resolutsiooni soovitud komisjonile ELi demokraatia, õigusriigi põhimõtte ja põhiõiguste mehhanismi loomise kohta ⁽²⁾,
  - võttes arvesse oma 7. oktoobri 2020. aasta resolutsiooni ELi demokraatia, õigusriigi ja põhiõiguste mehhanismi loomise kohta ⁽³⁾,
  - võttes arvesse oma 24. juuni 2021. aasta resolutsiooni, mis käsitleb komisjoni 2020. aasta aruannet õigusriigi kohta ⁽⁴⁾,
  - võttes arvesse oma 19. mai 2022. aasta resolutsiooni õigusriigi olukorda käsitleva Euroopa Komisjoni 2021. aasta aruande kohta ⁽⁵⁾,
  - võttes arvesse oma kodukorra artiklit 225,
  - võttes arvesse Euroopa Nõukogu Parlamentaarse Assamblee kodukorra artiklit 66,
  - võttes arvesse 9. mai 2022. aasta aruannet Euroopa tuleviku konverentsi lõpptulemuse kohta, eriti 48. ettepaneku „Kultuur ja vahetusprogrammid“ punkti 2,
  - võttes arvesse kodukorra artiklit 54,
  - võttes arvesse põhiseaduskomisjoni raportit (A9-0056/2023),
- A. arvestades, et Euroopa Liit ja Euroopa Nõukogu on Euroopa mandril inimõiguste, põhivabaduste austamise, demokraatia ja õigusriigi edendamisel ja jälgimisel loomulikud partnerid ja liitlased; arvestades, et EL ja Euroopa Nõukogu on pühendunud suurema ühtsuse saavutamisele Euroopa riikide vahel demokraatliku stabiilsuse ja julgeoleku edendamise kaudu;
- B. arvestades, et reeglitel põhineva mitmepoolse korra, demokraatia ja õigusriigiga seotud jätkuvad sise- ja välisprobleemid, samuti Venemaa agressioonisõda Ukraina vastu ja nende mõju inimõiguste olukorrale Euroopas on tugevad argumendid ELi ja Euroopa Nõukogu vahelise institutsioonilise koostöö edasiseks tugevdamiseks;
- C. arvestades, et 15. märtsil 2022 otsustas Euroopa Nõukogu ministrite komitee Venemaa Föderatsiooni Ukraina-vastasest agressioonisõjast tingituna ja pärast parlamentaarse assamblee ühehäälselt vastu võetud arvamust, et pärast 26 aastat kestnud liikmestaatust lõpetatakse Venemaa Föderatsiooni liikmesus Euroopa Nõukogus;
- D. arvestades, et Venemaa väljajätmine tähendab Euroopa Nõukogu ja Euroopa tuleviku jaoks suurt muutust; arvestades, et see areng tähendab, et 27 ELi liikmesriigist koosnev blokk esindab nüüd kahte kolmandikku Euroopa Nõukogu liikmesriikide esindatud elanikkonnast; arvestades, et see mõjutab 27-liikmelise bloki suhteid Euroopa Nõukoguga;
- E. arvestades, et 2022. aastal möödus 15 aastat Euroopa Nõukogu ja Euroopa Liidu vahelise vastastikuse mõistmise memorandumini ning Euroopa Nõukogu Parlamentaarse Assamblee ja Euroopa Parlamendi vahelise koostöö tugevdamise lepingu allkirjastamisest;

⁽¹⁾ ELT C 161 E, 31.5.2011, lk 72.

⁽²⁾ ELT C 215, 19.6.2018, lk 162.

⁽³⁾ ELT C 395, 29.9.2021, lk 2.

⁽⁴⁾ ELT C 81, 18.2.2022, lk 27.

⁽⁵⁾ ELT C 479, 16.12.2022, lk 18.

- F. arvestades, et kuigi EL ja Euroopa Nõukogu moodustavad eristuvad ja väga erinevad õigussüsteemid, rõhutati juba 2005. aasta suunistes Euroopa Nõukogu ja Euroopa Liidu vaheliste suhete kohta ⁽⁶⁾, et uute eraldusjoonteta Euroopa saavutamise ühist eesmärki saab kõige paremini täita, kasutades asjakohaselt norme ja standardeid, samuti Euroopa Nõukogus rohkem kui poole sajandi jooksul saadud kogemusi ja eksperditeadmisi, ning sätestati, et õiguskooostööd organisatsioonide vahel tuleks jätkata ja edasi arendada suunisega nr 5, mille kohaselt EL püüab oma pädevuse piires kõnealuseid Euroopa Nõukogu konventsioonide aspekte Euroopa Liidu õigusesse üle võtta;
- G. arvestades, et kahe organisatsiooni vahel 2007. aastal sõlmitud vastastikuse mõistmise memorandumis on märgitud, et Euroopa Liit peab Euroopa Nõukogu tervet Euroopat hõlmavaks inimõiguste lähteallikaks ning et Euroopa Nõukogu jääb inimõiguste, õigusriigi ja demokraatia etaloniks Euroopas;
- H. arvestades, et praeguses ELi ja Euroopa Nõukogu vahelises koostööraamistikus ei võeta arvesse Lissaboni lepingu jõustumist 1. detsembril 2009 ega õigusriigi, demokraatia ja inimõiguste alast strateegilist koostööpartnerlust, mida need kaks organisatsiooni on seni tugevdanud;
- I. arvestades, et ELi toimimise lepingu artikli 220 lõikes 1 on sätestatud, et liit seab Euroopa Nõukoguga sisse kõik asjakohased koostöövõrvid; arvestades, et ELi lepingu artikli 6 lõikes 2 on sätestatud, et liit ühineb Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooniga;
- J. arvestades, et oma resolutsioonis 2430 (2022) „Lissaboni lepingust kaugemale: Euroopa Nõukogu ja Euroopa Liidu strateegilise partnerluse tugevdamine“ kutsus Euroopa Nõukogu parlamentaarne assamblee (PACE) üles andma uut hoogu Euroopa Nõukogu ja Euroopa Liidu strateegilise partnerluse tugevdamisele;
- K. arvestades, et oma otsuses CM/Del/Dec(2022)132/4 Euroopa Nõukogu ja Euroopa Liidu vahelise koostöö kohta kutsus Euroopa Nõukogu ministrite komitee üles veelgi tõhustama koostööd Euroopa Liiduga, võttes arvesse paljusid Euroopa praeguseid probleeme;
- L. arvestades, et 2022. aasta juunis moodustas Euroopa Nõukogu peasekretär kõrgetasemelise analüüsirühma, et anda soovitusi seoses Euroopa Nõukogu rolliga Euroopa ja maailma uutele probleemidele reageerimisel; arvestades, et analüüsirühm esitas oma soovitusel 2022. aasta oktoobris, soovitades näiteks tugevdada poliitilist dialoogi Euroopa Nõukogu ja Euroopa Liidu vahel ning kaaluda 2007. aasta vastastikuse mõistmise memorandumi ajakohastamist ja tõhustamist;
- M. arvestades, et 7. novembril 2022 leppis Euroopa Nõukogu ministrite komitee kokku korraldada 16. ja 17. mail 2023 Islandil Reykjavíkis ELi esindajate osalusel Euroopa Nõukogu liikmesriikide riigipeade ja valitsusjuhtide neljas tippkohtumine; arvestades, et eeldatavasti lisatakse ELi ja Euroopa Nõukogu vahelise koostöö küsimus tippkohtumise päevakorda, mis leiab aset tähtsal ajahetkel ja annab võimaluse parandada kahe organisatsiooni vahelisi suhteid;
- N. arvestades, et EL on jätkuvalt suurim Euroopa Nõukogu tehnilise koostöö rahastaja, mis hõlmab ELi laienemisperioodi, idapartnerlusriike, ELi liikmesriike, Vahemere lõunapiirkonda ja Kesk-Aasiat ning temaatilisi valdkondi; arvestades, et 2021. aastal ulatus Euroopa Nõukogu ja ELi ühisprogrammi koostöö kogumaht 207,4 miljoni euroni; arvestades, et õigusriigi valdkonna ühised koostööprogrammid moodustasid 2021. aastal 54,7 % koondeelarvest;
- O. arvestades, et ELi liikmesriikides rakendatavate ühisprogrammide rahaline maht on viimastel aastatel pidevalt kasvanud tänu ELi struktuurireformi tugiprogrammi ja tehnilise toe instrumendi raames alates 2019. aastast kasutusele võetud struktureeritud ühise koostöö ja tehnilise toe raamistikele;
- P. arvestades, et Euroopa Nõukogu Arengupank on vanim Euroopa mitmepoolne arengupank, millel on eranditult sotsiaalne mandaat; arvestades, et lisaks koostööle muude rahvusvaheliste finantsasutuste ja mitme ÜRO eriorganisatsiooniga teeb Euroopa Nõukogu Arengupank korrapäraselt koostööd ELiga selliste ühiste algatuste puhul nagu Lääne-Balkani investeerimisraamistik, naabruspoliitika investeerimisrahastu, ning Ida-Euroopa energiatõhususe ja keskkonnapartnerlus;

⁽⁶⁾ Suunised Euroopa Nõukogu ja Euroopa Liidu vaheliste suhete kohta, lisatud Euroopa Nõukogu Varssavi tippkohtumisel 17. mail 2005. aastal vastu võetud tegevuskavale (CM(2005)80 final).

- Q. arvestades, et läbirääkimisi ELi ühinemise üle Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooniga, mis peatati pärast Euroopa Kohtu 18. detsembri 2014. aasta arvamust ELi ühinemislepingu eelnõu kokkusobimatuses kohta ELi aluslepingutega, jätkati 2020. aasta septembris ja need on jõudnud lõppjärku;
- R. arvestades, et EL toetub oma liikmesriikides ja riikides, kes on neiks eeldatavasti saamas, õigusriigi järgimise järelevalves ja edendamises juba praegu suurel määral Euroopa Nõukogule; arvestades, et teabeallikad, mida komisjon kasutab liikmesriikide õigusriigi olukorra ja kohtusüsteemide toimimise mõõtmiseks võrdlusaluste kehtestamisel, hõlmavad Euroopa Komisjoni õigusriigi kontrollnimekirja „Demokraatia õiguse kaudu“ (Veneetsia komisjon), Euroopa Nõukogu asutustelt ELi tellitud aruandeid, nagu Euroopa Nõukogu kohtute efektiivsust hindavalt komisjonilt ELi õigusekaitse tulemustabeli osana liidu tellitud iga-aastane uuring kohtusüsteemi toimimise kohta ning Euroopa Nõukogu asutuste koostatud korrapärase aruanded õigusriigiga seotud teemadel, eelkõige kohtusüsteemi sõltumatuse ja korruptsioonivastase võitluse kohta;
- S. arvestades, et Euroopa Parlament on korduvalt nõudnud ELi demokraatia, õigusriigi ja põhiõiguste mehhanismi loomist, mis hõlmaks kõiki ELi lepingu artikli 2 aspekte; arvestades, et sellise mehhanismi loomine annaks võimaluse ELi ja Euroopa Nõukogu ametlikuks, struktureeritud ja laiaulatuslikuks koostööks nende väärtuste kaitsmisel sihtotstarbelise partnerluslepingu kaudu;
- T. arvestades, et Euroopa Nõukogu on omandanud laialdased kogemused ja teadmised valitsustevahelises inimõiguste alases koostöös ja abistamistevõttes, olles loonud mitmed inimõiguste seire- ja kontrollimehhanismid ning mitmed tunnustatud inimõiguste järelevalvekomiteed, nagu Euroopa sotsiaalõiguste komitee, piinamise ja ebainimliku või alandava kohtlemise või karistamise tõkestamise Euroopa Komitee, rassismi ja sallimatuse vastu võitlemise Euroopa komisjon, Euroopa piirkondlike ja vähemuskeelte harta eksperdikomitee, rahvusvähemuste kaitse raamkonventsiooni nõuandekomitee ning Euroopa Nõukogu inimõiguste volinik; arvestades, et kuna EL ei ole ühinenud Euroopa Nõukogu peamiste inimõiguste konventsioonidega, ei ole liit nende järelevalveorganites esindatud;
- U. arvestades, et Veneetsia komisjoni tegevus põhineb Euroopa põhiseadusliku pärandi kolmel peamisel põhimõttel: demokraatia, inimõigused ja õigusriik; arvestades, et Veneetsia komisjon loodi 1990. aastal, et reageerida tungivale vajadusele abistada Kesk- ja Ida-Euroopa riike uute põhiseaduste vastuvõtmisel pärast Berliini müüri langemist; arvestades, et Veneetsia komisjonil on olnud väga tähtis roll ELiga ühineda soovivate Kesk- ja Ida-Euroopa riikide demokraatiseerimisel; arvestades, et komisjoni arvamustel on suur autoriteet ja neid järgitakse enamikul juhtudel; arvestades, et EL soovitas tungivalt ELiga ühineda soovivatel riikidel ja praegustel liikmesriikidel selle arvamusi järgida;
- V. arvestades, et Euroopa Ühenduse ja Euroopa Nõukogu 2008. aasta lepinguga Euroopa Liidu Põhiõiguste Ameti ja Euroopa Nõukogu vahelise koostöö kohta loodi üldine koostööraamistik, mille eesmärk on arendada ühisprojekte vastastikust huvi pakkuvates valdkondades, et pidada dialoogi sidusrühmadega, eesmärgiga parandada põhiõiguste austamist Euroopas, koordineerida teavitustegevust, et suurendada teadlikkust põhiõigustest, teavitada üksteist kõigi organisatsioonide tegevuse tulemustest ning vahetada andmeid ja konsulteerida omavahel operatiivtasandil;
- W. arvestades, et Euroopa Liidu Põhiõiguste Ameti ja Euroopa Nõukogu koostööd käsitlevates aastaaruannetes kajastatakse koostöö ulatust ja põhjalikkust alates konkreetsete projektide ja tegevustega seotud konsultatsioonidest, korrapärasest andmete ja teabevahetusest, osalemisest Euroopa Nõukogu parlamentaarse assamblee kuulamistel, osalemisest projektide käivitamise kohtumistel, ühisprojektidest ja tegevustest, ameti vaatlejastaatusest mitmetes Euroopa Nõukogu järelevalve- ja valitsustevahelistes komiteedes, osalemisest vastavates kodanikuühiskonna struktuurides kuni vastastikuste viideten üksteise tööle;
- X. arvestades, et ühise Euroopa Liidu põhiõiguste infosüsteemi (EFRIS) loomisel koondati ühte veebiruumi Euroopa Nõukogu, ÜRO ja ELi inimõiguste alane teave, sealhulgas alates 2022. aastast rahvusvähemuste kaitse raamkonventsiooni alusel loodud andmed, analüüsid ja järeldused;
- Y. arvestades, et Euroopa Nõukoguga tehtava koostöö oluline valdkond peaks olema võitlus diskrimineerimise vastu, millega puutuvad kokku vähekaitsstud isikud, näiteks naised, puuetega inimesed, romad, LGBTI+ kogukonna liikmed ja eakad, ning parandada nende õigusi, mida liikmesriikides ikka veel täielikult ei austata;

- Z. arvestades, et EL kirjutas 12. juunil 2017 alla Istanbuli konventsioonile, mis jõustus 1. augustil 2014, kuid seda ei ole veel ratifitseeritud; arvestades, et 21. veebruaril 2023 taotles nõukogu Euroopa Parlamendi nõusolekut võtta vastu otsused ELi konventsiooniga ühinemise kohta, mis on vajalik enne lõplikku heakskiitmist nõukogus; arvestades, et kõik ELi liikmesriigid on Istanbuli konventsiooni allkirjastanud, aga ainult 21 neist on selle ratifitseerinud; arvestades, et ELi ühinemine konventsiooniga ei vabasta liikmesriike ratifitseerimisest riiklikul tasandil ning need kaks protsessi peaksid toimuma samaaegselt;
- AA. arvestades, et Euroopa sotsiaalharta ja muudetud Euroopa sotsiaalharta on olnud pöördelised vahendid ametiühingute, töötajate ja sotsiaalsete põhiõiguste kaitseks ja jõustamiseks ning Euroopa kodanike töö- ja elutingimuste parandamiseks; arvestades, et 22 ELi liikmesriiki on ratifitseerinud esialgse harta, ning 22 liikmesriiki on muudetud harta ratifitseerinud;
- AB. arvestades, et Euroopa Nõukogu on ainus üleeuroopaline valitsustevaheline organisatsioon, mis pakub õiguslike vahendeid ja mehhanisme vähemuste kaitsmiseks kogu Euroopas; arvestades, et Euroopa Nõukogu rahvusvähemuste kaitse raamkonventsioon on seni kõige ulatuslikum õiguslikult siduv mitmepoolne vahend, mille eesmärk on kaitsta rahvusvähemustesse kuuluvate isikute õigusi; arvestades, et rahvusvähemuste kaitse raamkonventsiooni raames teostataval järelevalveprotsessil on hea maine; arvestades, et vähemuste kaitsmise vajaduse tunnistamine selle spetsiaalse vahendi abil tulenes 1990. aastatel Euroopat mõjutanud vägivaldsetest konfliktidest; arvestades, et sama mure tõttu võeti 1993. aastal vastu Kopenhaageni kriteeriumid vähemuste õiguste austamise kohta ELi laienemispoliitika raames; arvestades, et vähemused vajavad liidus oma õiguste tagamiseks ja jälgimiseks õigusraamistikku;
- AC. arvestades, et Euroopa piirkondlike ja vähemuskeelte harta on ainus Euroopa konventsioon ajalooliste piirkondlike ja vähemuskeelte kaitse ja edendamise kohta Euroopas; arvestades, et selle vahendi peamine eesmärk on säilitada vähemus- ja piirkondlikud keeled kui Euroopa kultuuripärandi oluline osa;
- AD. arvestades, et EL on allkirjastanud ja ratifitseerinud Berni konventsiooni Euroopa looduslike liikide ja looduslike elupaikade kaitse kohta; märgib, et Euroopa Nõukogu, mis on konventsiooni alalise komitee vastuvõttev organisatsioon, töötab praegu välja sobivat õigusraamistikku keskkonnakuritegevuse vastu võitlemiseks; arvestades, et Euroopa Nõukogu ministrite komitee on soovitanud liikmesriikidel kaaluda, kas õigus puhtale, tervislikule ja kestlikule keskkonnale tuleks tunnistada inimõiguseks; arvestades, et ülemaailmseid keskkonna- ja kliimaprobleeme, millega me praegu tegeleme peame, saab tulemuslikumalt lahendada ELi ja Euroopa Nõukogu ühismeetmete võtmise ja koordineerimise teel;
- AE. arvestades, et Euroopa Nõukogu on kutsunud Euroopa Liitu üles võimalikult kiiresti ühinema oma laiendatud osalise kokkuleppega kultuuriradade kohta;
- AF. arvestades, et Euroopa Nõukogu mõju ulatub Euroopa maailmajaost kaugemale, kuna paljud selle konventsioonid on avatud ülemaailmseks allkirjastamiseks ja mitu selle mehhanismi laieneb kogu maailmale;
- AG. arvestades, et 2014. aasta tahteavalduses Euroopa Nõukogu ja Euroopa Komisjoni vahelise koostöö kohta ELi laienemispriirkonnas ning idapartnerluse ja Vahemere lõunapiirkonna riikides loodi strateegiline raamistik, et aidata edendada inimõigusi, demokraatiat ja õigusriiki ELi laienemispriirkonnas ja naabruskonnas, tuginedes Euroopa Nõukogu siduvatele rahvusvahelistele konventsioonidele, järelevalveorganitele ja abiprogrammidele; arvestades, et selles raamistikus rakendatavad ühisprogrammid ja partnerluskoostöö raamistikud on liidu laienemis- ja naabruspoliitika oluline osa;
- AH. arvestades, et Euroopa tuleviku konverentsi järelduses nr 48 rõhutatakse, et vähemus- ja piirkondlikud keeled vajavad lisakaitset, ning võetakse arvesse Euroopa Nõukogu vähemuskeelte konventsiooni ja rahvusvähemuste kaitse raamkonventsiooni;
- AI. arvestades, et mõlema institutsiooni vahelistes parlamentaarsetes suhetes ei ole veel ära kasutatud Euroopa Nõukogu Parlamentaarse Assamblee ja Euroopa Parlamendi vahelise koostöö tugevdamise lepingu täielikku potentsiaali, mida saaks edasi arendada;

Institutsiooniliste suhete edasine tugevdamine

1. tunnistab, et institutsioonilised suhted ELi ja Euroopa Nõukogu kui kahe võrdse rahvusvahelise staatusega organisatsioonide vahel on aja jooksul märkimisväärselt arenenud ja muutunud strateegiliseks partnerluseks;

2. peab vajalikuks veelgi tugevdada ELi ja Euroopa Nõukogu vahelist institutsioonidevahelist koostööd ning anda uut hoogu kahepoolsele koostööle demokraatia, õigusriigi ja põhivabaduste ja inimõiguste, sealhulgas vähemuste õiguste edendamisel ja kaitsmisel;
3. märgib, et koostöö kahe rahvusvahelise organisatsiooni vahel on aastate jooksul tihenunud, kuid on võimalusi organisatsioonidevahelist koostööd veelgi suurendada, kuna EL püüab kooskõlas Euroopa Nõukogu ja Euroopa Liidu suhteid käsitlevate 2005. aasta suunistega võtta Euroopa Nõukogu konventsioonide ja muude õigusaktide need aspektid üle Euroopa Liidu õigusesse, kus liidul on vastav pädevus;
4. rõhutab asjaolu, et kuna EL on järk-järgult muutunud poliitiliseks liiduks, on kasvanud ka valdkonnad, kus kahe organisatsiooni tegevus kattub ja üksteist täiendab; leiab seetõttu, et arvestades pädevuste sagedast kattumist, on oluline vältida töö dubleerimist või erinevate standardite järgimist; peab sellega seoses oluliseks luua asjakohased konsulteerimiskanalid Euroopa Liidu ja Euroopa Nõukogu vahel, mis võimaldaksid normide koostamise koordineerimist algetapis, eriti praeguse või tulevase vastastikuse mõistmise memorandumini valdkondades;
5. juhib tähelepanu sellele, et institutsioonidevaheline teabevahetus kõigil tasanditel oleks kasulik mõlemale organisatsioonile, aitaks tagada tasakaalustatud institutsioonilisi suhteid kahe organisatsiooni vahel ja suurendaks Euroopa Nõukogu nähtavust.

ELi ühinemine Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooniga ning muud põhiõigustealase koostöö vormid

6. tuletab meelde, et Lissaboni lepinguga kehtestati ELile juriidiline kohustus ühineda Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooniga, mis on sätestatud ELi lepingu artikli 6 lõikes 2, ning selles on kindlaks määratud ELi lepingu artikli 6 lõiget 2 käsitleva protokolliga ühinemisega seotud lepingu tingimused; võtab teadmiseks Euroopa Liidu Kohtu 18. detsembri 2014. aasta arvamuse 2/13 lepingu eelnõu kohta, milles käsitletakse Euroopa Liidu ühinemist Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooniga;
7. tunneb heameelt Euroopa Komisjoni ja nõukogu uuendatud pühendumuse üle ELi ühinemisele Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooniga ning läbirääkimiste jätkamise üle 2020. aastal; kinnitab veel kord oma tugevat pühendumust ja toetust ELi ühinemisele Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooniga (?); väljendab heameelt läbirääkimisrühma (46+1) 18. koosolekul poolte vahel saavutatud kokkuleppe ja otsuse üle leppida esialgselt kokku muudetud ühinemisdokumentide eelnõude paketi; kutsub nõukogu ja liikmesriike üles võtma kõiki vajalikke meetmeid ja tegema kõik endast oleneva, et leida vastused lahendamata küsimustele ühise välis- ja julgeolekupoliitika valdkonna õigusaktide kohta ja kõrvaldada kõik Euroopa Liidu Kohtu 18. detsembri 2014. aasta arvamuses 2/13 väljendatud probleemid, et läbirääkimised edukalt lõpule viia, tehes seda ideaaljuhul enne 16.–17. mail 2023 Islandil toimuvat Euroopa Nõukogu neljandat tippkohtumist; on seisukohal, et need lahendamata küsimused on keerulised, kuid mitte ületamatud;
8. rõhutab, et ühinemine on mõlema organisatsiooni jaoks esmatähtis eesmärk; rõhutab, et ELi ühinemisel Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooniga oleks mitmeid eeliseid, sealhulgas suurem sidusus ELi õiguse ja Euroopa Nõukogu konventsioonide süsteemi vahel, ning inimõiguste alaste õigusaktide ja kohtupraktika ühtlustamine ELi ja Euroopa Nõukogu vahel; rõhutab lisaks, et ühinemine asetaks ELi Euroopa Inimõiguste Kohtu jurisdiktsiooni alla ja tugevdaks veelgi ELi kodanike kaitset seoses liidu institutsioonide ja organite tegevusega, võimaldades üksikisikutel esitada ELi vastu hagi otse Euroopa Inimõiguste Kohtule; rõhutab, et ELi ühinemine Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooniga looks hädavajaliku välise mehhanismi, et tagada inimõiguste austamine ja õigusriigi täielik järgimine ELi ja selle institutsioonide poolt;
9. toonitab, et ühinemise tulemusena muutub ELi roll konventsioonide süsteemis olulisemaks, kuna see hõlmab proportsionaalset panust Euroopa Nõukogu eelarvesse, Euroopa Inimõiguste Kohtu kohtunikukandidaatide nimetamist, Euroopa Parlamendi delegatsiooni osalemist Euroopa Inimõiguste Kohtu kohtunike valimisega seotud Euroopa Nõukogu parlamentaarse assamblee istungitel ja ministrite komitees esindamist Euroopa Inimõiguste Kohtu otsuste täitmise üle järelevalve teostamisel;
10. väljendab heameelt selle üle, et Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsioon ning Euroopa Inimõiguste Kohtu praktika on andnud väärtusliku panuse õigusriigi ja põhiõiguste kaitsesse ja edendamisse ELis; nõuab tihedat ja tulemuslikumat õigusalast koostööd Euroopa Inimõiguste Kohtu ja Euroopa Liidu Kohtu vahel ning samuti konventsioonide süsteemi ja ELi õiguse edasist ühtlustamist; on mures Euroopa Inimõiguste Kohtu otsuste rakendamata jätmise taseme pärast, mis avaldab negatiivset mõju õigusriigile ja nõrgendab liidu välistegevust inimõiguste valdkonnas, eelkõige seoses Euroopa Nõukogu kolmandate riikide liikmetega; kutsub kõiki liikmesriike üles tagama Euroopa

(?) Euroopa Parlamendi 19. mai 2010. aasta resolutsioon Euroopa Liidu Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooniga ühinemise institutsiooniliste aspektide kohta (ELT C 161 E, 31.5.2011, lk 72)).

inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni ning Euroopa Inimõiguste Kohtu kogu kohtupraktika järgimise; kutsub komisjoni üles jälgima tähelepanelikumalt Euroopa Inimõiguste Kohtu otsuste täitmist ELi liikmesriikide poolt ja kohaldama sellega seoses asjakohaseid vahendeid, nagu õigusriigi mehhanism ja vajaduse korral õigusriigi tingimuslikkuse määrus; kohustub täiendavalt uurima võimalusi, kuidas tagada, et liikmesriigid järgiksid paremini Euroopa Inimõiguste Kohtu kohtupraktikat praeguses ja tulevases ELi poliitilises ja õigusraamistikus, sealhulgas aluslepingute muutmise võimalust;

11. tuletab meelde, et Euroopa Liidu Põhiõiguste Ameti ja Euroopa Nõukogu vaheline paljulubav koostöö, nagu on näidatud Euroopa Liidu Põhiõiguste Ameti ja Euroopa Nõukogu 2022. aasta koostööaruandes, on inimõiguste edendamise ja kaitsmisega seotud ühiste eesmärkide ja strateegiliste prioriteetide saavutamisel asjakohane, sealhulgas vajadusel vältida dubleerimist ning tagada Euroopa Liidu Põhiõiguste Ameti ja Euroopa Nõukogu tegevuse vastastikune täiendavus;

12. on arvamisel, et nii Euroopa Nõukogule kui ka Euroopa Liidu Põhiõiguste Ametile on kasulik oma suhteid veelgi avardada, näiteks laiendades Euroopa Liidu põhiõiguste infosüsteemiga hõlmatud Euroopa Nõukogu konventsioone ja kutsudes Euroopa Liidu Põhiõiguste Ametit üles panustama Veneetsia komisjoni töösse;

13. kutsub komisjoni üles tegema tihedat koostööd Euroopa Nõukoguga tehisintellekti ja uute digitehnoloogiate valdkonnas, sealhulgas seoses nende asjakohase kasutamisega õiguskaitseorganite poolt ning nende mõjuga inimõigustele, õigusriigile ja demokraatialle;

14. kutsub komisjoni üles tõhustama koostööd ja vastastikust täiendavust kõigis inimõigustega seotud valdkondades, kus Euroopa Nõukogu on arendanud olulist tegevust, nagu diskrimineerimisvastane võitlus, võitlus inimkaubanduse vastu, ränne, õiglus ja võrdõiguslikkus;

ELi ühinemine teiste Euroopa Nõukogu konventsioonidega ning osalemine Euroopa Nõukogu organites ja nendega seotud asutustes

15. toetab ELi võimalikult laialdast vastavusseviimist Euroopa Nõukogu konventsioonide süsteemiga, viies lõpule ühinemise muude Euroopa Nõukogu lepingutega, mille EL on juba allkirjastanud, nagu Istanbuli konventsioon, ning töötades selle nimel, et ühinemiseks teiste lepingutega, mille osaline ta veel ei ole, näiteks piinamise ja ebainimliku või alandava kohtlemise või karistamise tõkestamise Euroopa konventsioon, Lanzarote konventsioon, korruptsiooni kriminaalõigusliku reguleerimise konventsioon ja korruptsiooni tsiviilõiguslike aspektide konventsioon; palub komisjonil ja liikmesriikidel teha edusamme Euroopa Liidu ühinemiseks läbivaadatud Euroopa sotsiaalharta, ning esitada ettepanek selge ajakava kohta selle eesmärgi saavutamiseks; on veendunud, et ELi ühinemine nimetatud konventsioonidega suurendab tema tõhusust hõlmatud valdkondades ning edendab koostööd ja hõlbustab koostööd kahe organisatsiooni vahel;

16. väljendab heameelt asjaolu üle, et valdav enamik Euroopa Nõukogus läbiräägitud konventsioone jätab ELile võimaluse nendega ühineda, ning rõhutab asjaolu, et ELil endal on olnud keskne roll nende konventsioonide üle peetavatel läbirääkimistel;

17. väljendab heameelt selle üle, et EL allkirjastas 13. juunil 2017 Istanbuli konventsiooni; rõhutab, et ELi ühinemine konventsiooniga loob ELi sise- ja välispoliitika jaoks sidusa Euroopa õigusraamistiku, et ennetada naistevastast ja soolist vägivalda ja võidelda selle vastu ning kaitsta ja toetada ohvreid; toonitab asjaolu, et ELi ühinemine võimaldaks konventsiooniga seoses oluliste ELi õigusaktide, programmide ja fondide paremat järelevalvet, tõlgendamist ja rakendamist koos võrreldavate liigitatud andmete tõhusama kogumisega ELi tasandil; väljendab sellega seoses heameelt nõukogu valmisoleku üle taotleda Euroopa Parlamendi nõusolekut võtta vastu otsused ELi konventsiooniga ühinemise kohta; nõuab tungivalt, et nõukogu tõhustaks arutelusid ja menetlusi, et tagada Istanbuli konventsiooni kiire ratifitseerimine ELi poolt, milleks on vaja nõukogus ainult kvalifitseeritud häälteenamust; kutsub komisjoni ja nõukogu üles tagama, et Euroopa Parlament kaasataks pärast ELi ühinemist täielikult konventsiooni järelevalveprotsessi; soovibab tungivalt kuulda ülejäänud liikmesriigil, kes ei ole Istanbuli konventsiooni veel ratifitseerinud, samuti seda viivitamata teha;

18. rõhutab, et ühinemine teatavate Euroopa Nõukogu lepingutega võimaldaks ELil täita aktiivset rolli Euroopa Nõukogu organites, hõlbustada ELi ja Euroopa Nõukogu vahelist koordineerimist ning teatavatel juhtudel võimaldaks see Euroopa Nõukogu organite tegevusel hõlmata ELi organeid ja ameteid; on seisukohal, et see võiks veelgi parandada partnerlusi ja sünergiaid asjaomaste organisatsioonide vahel, vältides samal ajal kattumisi nende tegevusvaldkondades; kordab oma üleskutset, et Euroopa Liit saaks täisliikmeks riikide korruptsioonivastases ühenduses, milles ELil on olnud alates 2019. aastast vaatleja staatus; kutsub komisjoni üles hindama võimalust ELi täielikuks integreerimiseks Euroopa õigusemõistmise tõhususe komisjoni, rassismi ja sallimatuse vastu võitlemise Euroopa komisjoni (ECRI), rahapesuvastaseid meetmeid ja terrorismi rahastamist hindava eksperdikomisjoni, naistevastase vägivaldaga ja perevägivaldaga võitlemise eksperdirühma ning piinamise tõkestamise komiteesse, ning hoidma Euroopa Parlamenti kursis selle hindamise edenemisega;

19. rõhutab Euroopa Nõukoguga tehtava tiheda koostöö erilist tähtsust võitluses laste seksuaalse ärakasutamise ja kuritarvitamise vastu; toonitab, kui oluline on Lanzarote konventsioon, mis on esimene rahvusvaheline leping, milles käsitletakse laste seksuaalset kuritarvitamist kodus või perekonnas ja mis on avatud ühinemiseks kõigile maailma riikidele, suurendades sel viisil kõnealust laadi kuritegevuse vastase võitluse tõhusust rahvusvahelisel tasandil; on veendunud, et EL peaks oma ühinemise selle konventsiooniga võimalikult kiiresti lõpule viima;
20. kordab, kui oluline on koostöö kriminaalasjades, näiteks inimkaubanduse ja terrorismi vastu võitlemisel;
21. peab vajalikuks veelgi tugevdada koostööd inimõiguste vallas seoses keskkonnakaitse ja keskkonnakuritegevuse vastu võitlemisega;

Õigusliku koostöö raamistiku läbivaatamine

22. on seisukohal, et praegune ELi ja Euroopa Nõukogu koostööraamistik tuleks läbi vaadata, et teha kokkuvõtte Lissaboni lepingust tulenevatest muudatustest ja suhete arengust kahe organisatsiooni vahel; soovib sellega seoses vaadata uuesti läbi 2007. aasta vastastikuse mõistmise memorandum, analüüsides, millised koostöövaldkonnad olid edukad ning kus koostööd tuleks tugevdada ja laiendada, et muuta see peamiseks õiguslikuks vahendiks, millega koordineeritakse terviklikult ELi ja Euroopa Nõukogu koostööd; teeb lisaks ettepaneku täiendada memorandumit konkreetsetes küsimustes võetavate meetmetega;
23. kiidab heaks ministrite komitee ja Euroopa Nõukogu parlamentaarse assamblee aruteluprotsessi Euroopa Liiduga kooskõlastamise, koordineerimise, poliitilise dialoogi ja tehnilise koostöö edasise tugevdamise üle, pannes rõhku demokraatia, julgeoleku ja õigusriigiga seotud küsimustele;
24. eeldab, et nimetatud protsessi ja Euroopa Nõukogu kõrgetasemelise analüüsirühma töö põhjal esitatakse 16.–17. mail 2023 Islandil Reykjavíkis toimuval Euroopa Nõukogu liikmesriikide riigipeade ja valitsusjuhtide neljandal tippkohtumisel selged järeldused Euroopa Nõukogu ja ELi tulevase koostöö ja suhete kohta;
25. toetab Euroopa Nõukogu riigipeade ja valitsusjuhtide neljanda tippkohtumise korraldamist ning kutsub peasekretariaati üles kutsuma ELi esindajaid vaatelejateks; kutsub lisaks Euroopa Ülemkogu üles kaasata Euroopa Nõukogu Euroopa poliitilise ühenduse tippkohtumiste ettevalmistamisse;

Partnerlus demokraatia, õigusriigi ja põhiõiguste mehhanismi vallas

26. kordab oma seisukohta⁽⁸⁾, et on vaja luua demokraatia, õigusriigi ja põhiõiguste mehhanism, mis hõlmaks kõiki ELi lepingu artiklis 2 sätestatud väärtusi; rõhutab, et see peaks tuginema Euroopa Nõukogu kogemustele ja asjatundlikkusele; tuleb meelde, et Euroopa Parlament väljendas oma 24. juuni 2021. aasta ja 19. mai 2022. aasta resolutsioonides, mis käsitlevad komisjoni 2020. ja 2021. aasta aruandeid õigusriigi kohta, vajadust kaasata Euroopa Nõukogu ja selle asjaomased asutused tihedalt sellesse mehhanismi, sealhulgas struktureerituma partnerluse kaudu;
27. on seetõttu seisukohal, et EL ja Euroopa Nõukogu peaksid sõlmima spetsiaalse kokkuleppe demokraatia, õigusriigi ja põhiõiguste mehhanismi kohta, milles hõlmatakse kõiki ELi lepingu artiklis 2 sätestatud väärtusi;
28. rõhutab, et EL peaks tuginema Euroopa Nõukogu organite ulatuslikele eksperditeadmistele ja tunnustatud protsessidele inimõiguste, põhivabaduste, vähemuste hulka kuuluvate isikute õiguste, korruptsioonivastase võitluse ja kohtuprotsesside parandamise valdkonnas; juhib tähelepanu sellele, et võttes arvesse laiendatud koostööd õigusriigi küsimustes ja ELi ulatuslikku tuginemist Euroopa Nõukogu võrdlusalustele, peaks olemasolev koostöö olema ametlikum ja struktureeritum, tagades sel viisil tulemuslikuma koostöö ja Euroopa Nõukogu tegevuse nähtavuse;

⁽⁸⁾ Euroopa Parlamendi 25. oktoobri 2016. aasta resolutsioon soovitustega komisjonile ELi demokraatia, õigusriigi põhimõtte ja põhiõiguste mehhanismi loomise kohta (ELT C 215, 19.6.2018, lk 162) ja Euroopa Parlamendi 7. oktoobri 2020. aasta resolutsioon ELi demokraatia, õigusriigi ja põhiõiguste mehhanismi loomise kohta (ELT C 395, 29.9.2021, lk 2).

29. tunnustab Veneetsia komisjoni olulist tööd ja asjatundlikkust demokraatlike institutsioonide toimimise ja põhiõiguste austamise parandamisel, õigussüsteemide toimimist ning valimiste ja rahvahääletuste elluviimist; toetab ELi ja Veneetsia komisjoni vahelist edasist koostööd, kaasa arvatud laienemisprotsessi raames;

30. tuletab meelde, et kandidaatriikide ühinemisel tehtud edusammude hindamisel Kopenhaageni kriteeriumide alusel on komisjoni süstemaatiline järelevalve kandidaatriikides suurel määral tuginenud Euroopa Nõukogu väljatöötatud standarditele, sealhulgas Veneetsia komisjoni asjatundlikkusele ja selle avaldatud arvamustele;

31. tuletab meelde, et EL peab rahvusvähemuste kaitse raamkonventsiooni rakendamist kandidaatriikide poolt vähemuste kaitse ühinemiskriteeriumide oluliseks elemendiks, ning tunnustab konventsiooni olulist rolli Euroopa integratsiooniprotsessis; rõhutab, et rahvusvähemuste kaitse raamkonventsioon peaks ka edaspidi olema liidu demokraatliku elu peamine tugipunkt; on kindlalt veendunud, et järjepidevuse, demokraatlike standardite säilitamise ja edendamise ning vähemuste kaitsele pühendumise, kui kogu ELi hõlmava õiguse ühise üldpõhimõtte järgimise huvides peaks Euroopa Liit integreerima rahvusvähemuste kaitse raamkonventsiooni standardid oma õigusriigi ja põhiõiguste järelevalvesse ELis; rõhutab, et tugevam koostöö vähemuste õiguste valdkonnas tooks tõenäoliselt kaasa suurema vastavuse Euroopa Nõukogu standarditele ja soovitudele, kuid võimaldaks ka sihipärasemat rahastamist, sealhulgas laienemise või konfliktijärgse ülesehituse kontekstis;

32. kordab seetõttu oma üleskutset Euroopa Liidule ühineda rahvusvähemuste kaitse raamkonventsiooni ning Euroopa piirkondlike ja vähemuskeelte hartaga⁽⁹⁾ ning nõuab tihedamaid õiguslikke sidemeid ELi ja Euroopa Nõukogu vahel vähemuste õiguste valdkonnas, pidades muu hulgas silmas Lääne-Balkani riikide, Türgi, Ukraina, Moldova ja Gruusia laienemisprotsessi;

33. nõuab strateegilist ja hästi koordineeritud koostööd ELi ja Euroopa Nõukogu vahel, et tegeleda laialt levinud ja tõise tõrjutuse, diskrimineerimise ja vaesusega, millega romad Euroopas kokku puutuvad, ning suuremat koostööd Euroopa Nõukogu romade ja travelleride kaasamise strateegilise tegevuskava (2020–2025) ja romasid käsitleva ELi strateegilise raamistiku (2020–2030) kohaselt võetavate meetmete vahel;

34. nõuab ELi ja Euroopa Nõukogu vahelise institutsioonilise koostöö tugevdamist soolise võrdõiguslikkuse ja naiste õiguste valdkonnas, LGBTI+ kogukonna liikmete diskrimineerimise ja soolise vägivalla vastu võitlemisel;

35. märgib, et nii EL kui ka Euroopa Nõukogu peaksid jätkama koostööd küsimustes, mis on seotud ajakirjanike töö toetamisega, meediavabaduse kaitsmisega, vaenukõne ja desinformatsiooni manipuleeriva levimise vastu ning valimisprotsessidesse välis- ja riigisisese sekkumise vastu võitlemisega; on veendunud, et EL peaks tuginema ajakirjanduse ja ajakirjanike ohutuse kaitse platvormi heale tööle ning tegema tihedat koostööd meedia ja infoühiskonna juhtkomiteega; rõhutab, et kooskõlas Euroopa Nõukogu 7. märtsi 2018. aasta soovitusel meedia mitmekesisuse ja meediaomandi läbipaistvuse kohta on oluline edendada Euroopas soodsat keskkonda sõnavabadusele nii internetis kui ka väljaspool seda;

36. peab vajalikuks parandada ELi ja Euroopa Nõukogu vahelist institutsioonilist koostööd, edendades veelgi kohalikku ja piirkondlikku demokraatiat ning piirkondlikku ja piiriülest koostööd;

Koostöö hariduse, kultuuri ja keelelise mitmekesisuse vallas

37. juhib tähelepanu sellele, et ELi toimimise lepingu artikli 165 lõikega 3 ja artikli 167 lõikega 3 antakse ELile sõnaselgelt volitus luua kõik asjakohased koostöövormid Euroopa Nõukoguga hariduse, spordi ja kultuuri valdkonnas; tuletab meelde Euroopa Nõukogu institutsioonide märkimisväärset tööd, mis peaks selles valdkonnas olema ELi projektide alus;

38. rõhutab hariduse tähtsust inimõiguste, demokraatia ja õigusriigi austamise kultuuri tugevdamisel meie ühiskonnas; väljendab heameelt Euroopa Nõukogu demokraatliku kultuuri pädevusraamistiku kaudu tehtava olulise töö üle; nõuab, et EL suurendaks selles valdkonnas oma koostööd Euroopa Nõukoguga; nõuab kodanikuhariduse jaoks ühise tugiraamistiku loomist, milles keskendutakse demokraatiale, õigusriigile ja inimõigustele;

⁽⁹⁾ Euroopa Parlamendi 13. novembri 2018. aasta resolutsioon vähemustega seotud miinimumstandardite kohta ELis (ELT C 363, 28.10.2020, lk 13).

39. tunneb heameelt keeleoskuse hindamisel asendamatuks muutunud Euroopa keeleõppe raamdokumendi edu üle;

40. tuletab meelde, et lisaks kultuurilise ja usulise mitmekesisuse austamisele on keelelise mitmekesisuse austamine üks ELi põhiväärtusi, nagu on sätestatud Euroopa Liidu põhiõiguste harta artiklis 22 ja ELi lepingu artiklis 3; tuletab samuti meelde, et ELi ülesanne on toetada liikmesriike nende keelte õpetamisel ja levitamisel (ELi toimimise lepingu artikli 165 lõige 2) ning et ELil on kohustus austada, kaitsta ja edendada kultuurilist ja keelelist mitmekesisust (ELi toimimise lepingu artikli 167 lõige 1); rõhutab, et Euroopa Nõukogu organid võiksid selles tegevuses tuua palju kasu;

41. rõhutab koostöö tähtsust eelkõige piirkondlike ja vähemuskeelte ning -kultuuride edendamisel ja kaitsmisel ning juhib tähelepanu sellele, et liit ei saa seda eesmärki tõhusalt saavutada ilma Euroopa Nõukogu organitega nõuetekohase koordineerimiseta; rõhutab, et selles valdkonnas toimub Euroopas kõige asjakohasem järelevalve Euroopa piirkondlike ja vähemuskeelte harta raames, mis on peamine üleeuroopaline õiguslik tugiraamistik, mis edendab vähemuskeelte kasutamist era- ja avalikus elus ning nende õpetamist eri tasanditel, sealhulgas keelekümluse kaudu, et tagada nende edasikandumine;

42. rõhutab, et komisjon peaks kõnealust järelevalvet eesmärkide, finantssuuniste ja prioriteetide kindlaksmääramisel arvesse võtma; rõhutab samuti, et selleks tuleks komisjoni ja Euroopa Nõukogu asjaomaste osakondade vahel viia ellu korrapäraseid konsultatsioone; on veendunud, et tihedam koostöö komisjoni ning Euroopa piirkondlike ja vähemuskeelte harta rakendamise eksperdikomitee vahel võimaldaks mitmeid riike mõjutavaid ELi-üleseid probleemseid valdkondi paremini horisontaalselt kindlaks teha, et leida ELi toetusel võimalikke õiguskaitsevahendeid;

43. kordab oma üleskutset komisjonile ja nõukogule ⁽¹⁰⁾ tugevdada koostööd Euroopa Nõukoguga, et edendada selliseid põhiväärtusi nagu kultuuriline mitmekesisus, kultuuridevaheline dialoog ja vähemtuntud sihtkohtade kestlik territoriaalne areng, säilitades, kaitstes ja taastades samal ajal nende paikade kultuuri- ja looduspärandit; nõuab, et komisjon kaalutleks ELi ühinemist Euroopa Nõukogu laiendatud osalise Euroopa kultuuriradade kokkuleppega; nõuab, et komisjon ja liikmesriigid jätkaksid Camino de Santiago ja ülejäänud Euroopa Nõukogu Euroopa kultuuriradade kindlakstegemist ja kaardistamist, ka digitaalsel kujul, ning tähistaksid Euroopa Nõukogu soovitatud sümbolitega Euroopa mandrit läbivaid marsruute Santiago de Compostelasse;

Välistegevus

44. rõhutab, kui oluline on tugevdada ELi inimõigustealase välistegevuse sidusust ja vastastikust täiendavust, suurendades koordineerimist ELi, Euroopa Nõukogu ning Euroopa Julgeoleku- ja Koostööorganisatsiooni (OSCE) vahel;

45. väljendab heameelt selle üle, et ELi 2020.–2024. aasta inimõiguste ja demokraatia tegevuskavasse on lisatud partnerlus Euroopa Nõukoguga, et tagada naiste- ja tütarlastevastase vägivalda ennetamist ja selle vastu võitlemist käsitlevatest rahvusvahelistest õigusaktidest tulenevate kohustuste üldine järgimine, ning Euroopa Nõukogu andmekaitsekonventsiooniga ühinemise hoogustamine;

46. nõuab, et EL ja Euroopa Investeerimispank tõhustaksid ametlikku koostööd Euroopa Nõukogu Arengupangaga, et pakkuda ümberasustatud isikutele ja pagulastele kohest ja pikaajalist abi ning toetada romasid käsitlevate riiklike integratsioonistrateegiate rakendamist;

47. Euroopa Parlament julgustab koostööd ELi ja Euroopa Nõukogu vahel sõjalise vastutuse, õigluse ja ülesehitustöö küsimustes pärast Venemaa põhjendamatu, provotseerimata ja ebaseaduslikku agressiooni Ukraina vastu;

ELi laienemine

48. rõhutab, et Euroopa Nõukogu on oluline partner ELi laienemisprotsessis, kuna ta teeb ELiga koostööd, et toetada kandidaatriike ja potentsiaalseid kandidaatriike reformide läbiviimisel ning aidata neil täita ELiga ühinemise kriteeriume demokraatiat, õigusriiki, inimõigusi ning vähemuste austamist ja kaitset tagavate institutsioonide stabiilsuse osas ning jälgida edusamme nendes valdkondades; on veendunud, et ELi ja Euroopa Nõukogu koostööd laienemise valdkonnas tuleks veelgi tugevdada, et muuta see ametlikumaks, struktureeritumaks ja süstemaatilisemaks;

⁽¹⁰⁾ Euroopa Parlamendi 14. detsembri 2022. aasta resolutsioon Euroopa kultuurivaldkonna uue tegevuskava ja rahvusvaheliste kultuurisuhete ELi strateegia rakendamise kohta (Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2022)0444).

49. juhib tähelepanu Veneetsia komisjoni tähtsusele abi andmisel kohtu-, juhtimis- ja valimisprotsesside reformimisel kandidaatriikides ja potentsiaalsetes kandidaatriikides; rõhutab, et EL peaks järjekindlalt tagama, et ühinevad kandidaatriigid järgiksid kõiki tema soovitusi ühinemiseks;

Parlamentaarne koostöö

50. tunnistab Euroopa Nõukogu Parlamentaarset Assamblee tähtsust oma partnerina, kes on inspireerinud paljude Euroopa Nõukogu konventsioonide koostamist, mis on loonud õigusliku aluse inimõiguste kaitsele Euroopas ja mujal (sealhulgas Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsioon) ning millel on jätkuvalt oluline roll demokraatia ja põhiõiguste kaitsmisel, kontrollides teisi organisatsioone ja toetades liikmesriike inimõiguste standardite järgimisel;

51. väljendab sellega seoses heameelt OSCE ja Euroopa Nõukogu parlamentaarsete assambleede ning Euroopa Parlamendi vahelise koostöö tõhususe üle valimisvaatlusmissioonidel;

52. tunnustab assamblee põhitööd, millele toob kasu tuntus kodanike seas ja millele Euroopa Liit austust avaldab;

53. väljendab heameelt seoses Euroopa Nõukogu Parlamentaarset Assamblee üleskutsega ⁽¹⁾:

a) korrapärase kohtumiste korraldamine vastavate presidentide, peasekretäride, komisjonide esimeeste ning Euroopa Nõukogu parlamentaarset assamblee presidendikomitee ja Euroopa Parlamendi esimeeste konverentsi vahel;

b) ühiste koosolekute ja ühisürituste korraldamine komisjonide ja/või Euroopa Parlamendi delegatsioonide tasandil suhtlemiseks ELi mittekuuluvate riikidega;

c) raportööride vastastikune üleskutse anda üksteise töösse oma panus;

d) dialoogi ja koordineerimise tugevdamine PACEga valdkondades, mis on Euroopa ühiskondade jaoks kujunenud olulisteks probleemideks;

54. järeldeb, et pidades silmas Lissaboni lepinguga ette nähtud parlamentaarset demokraatia kasvavat tähtsust, võiks ELi ja Euroopa Nõukogu vahelist parlamentaarset koostööd süvendada, ning teeb kodukorra artiklite 223 ja 225 alusel ettepaneku luua parlamentidevaheline delegatsioon tõhustatud koostöö tagamiseks, et parandada ühistes tegevusvaldkondades õigusloomet, suurendada teadlikkust ja vahetada teavet üksteise tegevuse ja toimimise kohta, aidata kaasa teabe süstemaatilisemale levikule ning struktureeritumale ja korrapärasemale dialoogile;

55. kutsub komisjoni üles alkatama 2007. aasta vastastikuse mõistmise memorandumit läbivaatamist, et võtta arvesse Lissaboni lepingu jõustumisega saadud uusi pädevusi ning muuta ametlikuks strateegiline koostööpartnerlus, mida on kahe institutsiooni vahel tugevdatud, eelkõige õigusriigi, demokraatia ja põhiõiguste, sealhulgas vähemuste õiguste valdkonnas; väljendab oma seisukohta, et kõnealune strateegiline dokument tuleks samuti kasutusele võtta ja seda peaks täiendama lisakokkulepete vastuvõtmisega konkreetsetes küsimustes ühismeetmete võtmiseks ELi ja Euroopa Nõukogu eri organite vahel;

o

o   o

56. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, Euroopa Liidu Põhiõiguste Ametile ja Euroopa Nõukogule.

⁽¹⁾ Euroopa Nõukogu Parlamentaarset Assamblee 26. aprilli 2022. aasta resolutsioon 2430 (2022) „Beyond the Lisbon Treaty: strengthening the strategic partnership between the Council of Europe and the European Union“ (Lissaboni lepingust kaugemale minnes: Euroopa Nõukogu ja Euroopa Liidu vahelise strateegilise partnerluse tugevdamine).